

Biežāk sastopamās pacientu sūdzības pirmajā un desmitajā dienā pēc laringektomijas

Santa Salaka

*Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, stacionārs "Gaiļezers",
Fizikālās un rehabilitācijas medicīnas klīnika, Latvija*

Ievads. Pēc Latvijas Vēža slimnieku reģistra datiem 2,5–3,0% diagnosticētu ļaundabīga vēža gadījumu ir saistīti tieši ar balsenes vēzi, un ik gadu Latvijā tiek diagnosticēti apmēram 120–130 jaunu balsenes vēža gadījumu. Kā viena no ārstēšanas metodēm balsenes audzēja gadījumā tiek izmantota laringektomijas operācija. Literatūrā pieejamā informācija liecina, ka biežākās grūtības, ar kurām saskaras pacienti pēc laringektomijas operācijas, ir rīšanas, elpošanas un runas funkciju traucējumi.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Izzināt biežāk sastopamās pacientu sūdzības pirmajā un desmitajā dienā pēc laringektomijas operācijas. Tika atlasīti pacienti, kuri stacionējušies RAKUS Latvijas Onkoloģijas centra Galvas un kakla ķirurģijas nodaļā pēc laringektomijas operācijas. Pacienti saņēma mutisku uzaicinājumu piedalīties pētījumā pirmajā un desmitajā dienā pēc operācijas, saņemot autores veidotu anketu latviešu vai krievu valodā (25 jautājumi: 10 jautājumiem atbilstošu variantu metode, 15 jautājumiem Likerta skala).

Rezultāti. Pasaulē pieejamās literatūras dati liecina, ka visnozīmīgākās grūtības, ar kurām saskaras pacienti pēc laringektomijas operācijas, ir balss veidošanas, elpošanas un rīšanas funkciju traucējumi. Salīdzinot pētījumā iegūtos datus ar literatūras datiem, var secināt, ka pētījumā apkopotās grūtības, ar kurām saskaras pacienti pēc operācijas, daļēji sakrīt ar pasaules literatūrā nosauktajām. No deviņām pacientiem piedāvātajām jomām kā aktuālākās pacienti ir atzīmējuši rīšanas, runas un elpošanas grūtības, kā arī siekalošanos. Pētījuma rezultātos redzams, ka pirmajā pēcoperācijas dienā pacienti kā aktuālu grūtību atzīmē arī siekalošanos, kas pasaulē pieejamajā literatūrā tiek atspoguļota retāk. Pētījuma gaitā izkristalizējās atšķirības starp grūtībām, ar kurām pacienti saskaras pirmajā un desmitajā pēcoperācijas dienā. Pirmajā pēcoperācijas dienā pacientiem aktuālākas ir rīšanas, siekalošanās un elpošanas grūtības, savukārt desmitajā dienā kā aktuālā grūtība tiek minēta tieši runas funkcijas zaudējums. Šāda informācija rehabilitācijas speciālistiem sniedz iespēju veiksmīgāk izstrādāt terapijas plānu pacientiem pēc laringektomijas operācijas.

Secinājumi.

1. Grūtības, ar kurām saskaras pacienti pēc laringektomijas operācijas, daļēji sakrīt ar literatūrā norādītajām.
2. Pacientu sūdzības pirmajā un desmitajā dienā pēc operācijas atšķiras.
3. Pirmajā dienā pēc operācijas visbiežākās pacientu sūdzības ir saistītas ar rīšanas funkcijas traucējumiem.
4. Desmitajā dienā pēc operācijas visbiežākās pacientu sūdzības ir saistītas ar runas funkcijas zudumu.